

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE MEDI AMBIENT, I MEDI RURAL I MARÍ

- 3** *Reial decret 1852/2009, de 4 de desembre, pel qual s'estableixen els criteris per subvencionar les despeses en el marc dels programes de desenvolupament rural cofinançats pel Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER).*

En aplicació del Reglament (CE) núm. 1698/2005 del Consell, de 20 de setembre de 2005, relatiu a l'ajuda al desenvolupament rural a través del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER), l'estructura de programació a Espanya per al període 2007-2013 es basa en un pla estratègic nacional de desenvolupament rural, que indica les prioritats de la intervenció del Fons i de l'Estat, un marc nacional de desenvolupament rural, que conté els elements comuns a tots els programes i les mesures horitzontals d'aplicació general, juntament amb disset programes regionals de desenvolupament rural i un programa de Xarxa Rural Nacional.

L'article 71.3 de l'esmentat Reglament disposa que les normes relatives a la subvencionabilitat de les despeses pròpies de l'aplicació d'aquests programes s'han d'establir a escala nacional, sempre que es compleixin les condicions especials establertes en el mateix Reglament i en el Reglament (CE) núm. 1974/2006 de la Comissió, de 15 de desembre de 2006, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació del Reglament (CE) núm. 1698/2005 del Consell, relatiu a l'ajuda al desenvolupament rural a través del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER).

En l'àmbit intern, correspon l'esmentat establiment dels criteris de subvencionabilitat a les comunitats autònomes d'acord amb les competències que tenen assumides. No obstant això, és imprescindible establir un mínim normatiu que garanteixi la distribució equitativa dels fons FEADER i l'aplicació homogènia d'aquests criteris en tot el territori nacional.

Aquesta disposició suposa una novetat sobre la regulació anterior, constituïda pel Reglament (CE) núm. 448/2004 de la Comissió, de 10 de març de 2004, que modifica al Reglament (CE) núm. 1685/2000, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació del Reglament (CE) núm. 1260/1999 del Consell, pel que fa al finançament de despeses d'operacions cofinançades pels fons estructurals i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1145/2003, que establia una sèrie de normes de subvencionabilitat comunes en tots els estats membres i que ara s'exigeix, en el nou període de programació 2007-2013, que sigui regulada amb anterioritat a la plena posada en marxa dels programes.

D'altra banda, el Reial decret 1113/2007, de 24 d'agost, pel qual s'estableix el règim de coordinació de les autoritats de gestió dels programes regionals de desenvolupament rural, va determinar que el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, actualment Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, fos l'organisme de coordinació de les autoritats de gestió dels programes de desenvolupament rural, al qual, entre altres funcions, correspon, de conformitat amb el que disposa la lletra o) de l'article 6 del mateix, l'impuls de l'aplicació harmonitzada de les disposicions comunitàries, a fi de garantir la coherència de l'ajuda prestada pel FEADER i les administracions nacionals amb les activitats, les polítiques i les prioritats de la Unió Europea.

La Llei 45/2007, de 13 de desembre, per al desenvolupament sostenible del medi rural, disposa que l'Administració de l'Estat pot establir les condicions essencials d'atorgament de les ajudes i, per la seva part, la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, estableix que les subvencions finançades amb càrrec a fons comunitaris es regeixen per les normes comunitàries aplicables a cada cas i per les normes nacionals de desplegament o transposició d'aquelles.

En l'elaboració d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 4 de desembre de 2009,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte establir les normes bàsiques relatives a la subvencionabilitat de les despeses aplicables als programes de desenvolupament rural 2007-2013, en virtut del que disposa l'article 71.3 del Reglament (CE) núm. 1698/2005 del Consell, de 20 de setembre de 2005, relatiu a l'ajuda al desenvolupament rural a través del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER).

Article 2. *Despeses subvencionables.*

Les despeses subvencionables han de correspondre de manera indubtable a la naturalesa de l'operació subvencionada, sense altres limitacions que les derivades de les normatives comunitària, nacional i autonòmica aplicables.

En tot cas, l'ajuda pública no ha de superar l'import dels desemborsaments efectivament realitzats pel beneficiari.

Article 3. *Despeses no subvencionables.*

No són subvencionables les despeses següents:

1. Els interessos deutors, llevat que siguin objecte d'ajuda en forma de bonificació d'interessos de conformitat amb el que disposa l'article 71.5 del mateix Reglament.
2. Les despeses financeres, excepte les inherents als préstecs amb interès bonificat a què es refereix el punt anterior i, en els termes previstos a les bases reguladores de la subvenció, les que estiguin directament relacionades amb l'activitat i siguin indispensables per a l'execució del projecte.
3. Les despeses de garantia bancària, llevat dels supòsits que expressament determinin les bases reguladores de la subvenció.
4. L'impost sobre el valor afegit recuperable o, si s'escau, l'impost general indirecte canari recuperable, ni el suportat pels ens públics que prestin serveis sense contraprestació o mitjançant contraprestació de naturalesa tributària.
5. L'habitatge, llevat que les bases reguladores de la subvenció prevegin que poden ser objecte de subvenció en les mesures de primera instal·lació d'agricultors joves, diversificació cap a activitats no agrícoles, foment d'activitats turístiques i, quan es tracti d'edificis singulars, en les de conservació i millora del patrimoni rural, regulades en els articles 20.a).ii), 52.a).i), 52.a).iii) i 52.b).iii), respectivament, del Reglament (CE) 1698/2005.
6. L'adquisició de terrenys, excepte quan es prevegi en les bases reguladores per a alguna de les mesures del programa de desenvolupament rural, cas en què, llevat de la mesura de primera instal·lació d'agricultors joves que regula l'article 20.a).ii) del Reglament (CE) 1698/2005, li sigui aplicable el que disposen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 8.
7. Els impostos personals o sobre la renda i les contribucions a qualssevol règims de previsió social.
8. Els interessos de demora, els recàrrecs, multes coercitives i sancions administratives i penals.
9. Les despeses de procediments judicials.
10. En el cas d'inversions en explotacions agràries, les despeses d'adquisició de drets de producció, d'animals i de plantes anuals i la seva plantació. No obstant això, la compra d'animals pot ser subvencionable quan tingui per objecte la reconstrucció del potencial productiu afectat per danys catastròfics.
11. Els descomptes efectuats en contractes o factures en l'adquisició de béns i serveis.

12. En l'adquisició de béns i serveis mitjançant contractes públics:
 - a) Els pagaments efectuats pel contractista a l'Administració en concepte de taxa de direcció d'obra o control de qualitat.
 - b) Qualsevol altres conceptes que suposin ingressos o descomptes que derivin de l'execució del contracte.
 - c) Els pagaments efectuats pel beneficiari que derivin de modificacions de contractes públics mentre que no s'admeti la seva subvencionabilitat per l'autoritat de gestió.
13. Les despeses relatives als subcontractes següents:
 - a) Els que augmentin el cost d'execució de l'operació sense un valor afegit.
 - b) Els subscrits amb intermediaris o assessors en què el pagament consisteixi en un percentatge del cost total de l'operació, llevat que el beneficiari justifiqui l'esmentat pagament per referència al valor real del treball realitzat o els serveis prestats.
14. Les despeses no docents d'activitats formatives i d'amortització o arrendaments de béns i edificis destinats a aquests, en el que excedeixin el 25 per cent de l'import total de les despeses subvencionables de l'operació.
15. Les inversions que es limitin a substituir un edifici o una màquina existents, o parts d'aquests, per un edifici o una màquina nous i moderns, sense ampliar la capacitat de producció en més d'un 25 per cent o sense introduir canvis fonamentals en la naturalesa de la producció o la tecnologia corresponent. No es consideren inversions substitutives la demolició total d'un edifici agrari de 30 anys o més i la seva substitució per un altre de modern ni la renovació general d'un edifici. Una renovació es considera general quan el seu cost suposi com a mínim el 50 per cent del valor de l'edifici nou. En el cas d'adquisició de maquinària, les bases reguladores poden preveure la subvencionabilitat de l'increment de potència, prestacions o capacitat de producció.
16. Les despeses anteriors a la sol·licitud de l'ajuda o de l'acta de no inici, si aquesta és anterior a aquella. Les bases reguladores de les ajudes poden preveure la subvencionabilitat de despeses o inversions anteriors, com les necessàries per a la primera instal·lació d'agricultors joves, o les realitzades exclusivament a títol d'amuntegament de materials, sempre que el muntatge, la instal·lació o la incorporació «in situ» no hagin tingut lloc abans de la presentació de la sol·licitud o de l'aixecament de l'acta de no inici, així com les corresponents a honoraris tècnics, estudis de viabilitat, adquisició de patents o llicències i obtenció de permisos.

Article 4. Documentació i justificació de les despeses.

1. Amb independència dels controls específics de les comunitats autònomes i sense perjudici del que disposen els apartats 4 i 5 d'aquest article, quan l'ajuda estigui condicionada a la realització de despeses o inversions, el perceptor les ha de justificar mitjançant factures i altres documents de valor probatori equivalent en el tràfic jurídic mercantil o amb eficàcia administrativa, en original o fotocòpia compulsada, quan aquest últim cas s'hagi previst en les bases reguladores de la subvenció.
2. Quan ho disposin les bases reguladores, els justificants originals presentats s'han de diligenciar o estampillar indicant-hi que la inversió ha estat objecte de subvenció pública.
3. L'efectivitat del pagament s'acredita amb extractes o títols bancaris o comptables. Quan alguna quantitat s'hagi pagat en metàl·lic, que, llevat que el règim d'ajudes prevegi una quantitat inferior, no pot superar l'import de tres mil euros per proveïdor, en la comptabilitat a què, si s'escau, estigui obligada l'empresa s'ha de comprovar que hi ha hagut una disminució patrimonial equivalent a l'esmentat pagament i, en tot cas, a les factures s'hi han d'adjuntar els certificats de cobrament dels proveïdors o s'hi ha d'incloure l'expressió «He rebut en metàl·lic», datades i signades, amb el NIF del cobrador.
4. Les bases reguladores poden preveure que la justificació es realitzi a través de mòduls en els supòsits en què es compleixin els requisits següents:
 - a) Que l'activitat subvencionable o els recursos necessaris per a la seva realització siguin mesurables en unitats físiques.

b) Que hi hagi una evidència o referència del valor de mercat de l'activitat subvencionable o, si s'escau, del dels recursos a utilitzar.

c) Que l'import unitari dels mòduls, que pot contenir una part fixa i una altra de variable en funció del nivell d'activitat, es determini sobre la base d'un informe tècnic motivat, en el qual s'han de preveure les variables tècniques, econòmiques i financeres que s'han tingut en compte per a la determinació del mòdul, sobre la base de valors mitjans de mercat estimats per a la realització de l'activitat o del servei objecte de la subvenció. Les autoritats de gestió han d'establir les normes de càlcul dels mòduls, la seva actualització i revisió.

5. Les despeses generals vinculades a les despeses subvencionables són subvencionables sempre que compleixin els requisits següents:

a) Que es prevegi expressament la seva admissió en el procediment de selecció de l'operació subvencionada; i

b) que corresponguin a costos reals de l'operació subvencionada o costos mitjans reals imputables a operacions del mateix tipus i s'assignin proporcionalment a l'operació d'acord amb un mètode just i equitatiu degudament acreditat.

6. Quan l'ajuda estigui condicionada a la realització de despeses o inversions, els perceptors últims d'aquesta han de conservar i, si s'escau, posar a disposició de la Comissió de la Unió Europea, de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, del Tribunal de Comptes i dels òrgans fiscalitzadors de les comunitats autònomes, els registres comptables a què estiguin obligats per raó de la seva activitat i, en tot cas, els documents justificatius relatius a les despeses realitzades i les bases de càlcul en els supòsits dels apartats 4 i 5 d'aquest article i de l'article 7, l'efectivitat del pagament i l'aplicació de l'ajuda. Aquesta obligació s'estén durant el termini de quatre anys comptats a partir de la finalització de l'últim compromís assumit pel beneficiari.

7. En el cas d'entitats que tinguin la condició de mitjans propis instrumentals, i que disposin d'unes tarifes aprovades per l'Administració, l'aplicació del sistema de tarifes serveix de justificant de l'import dels costos reals de l'actuació de què es tracti, i no és necessari aportar-ne cap altre.

Article 5. *Arrendaments financers.*

1. Poden ser subvencionables les despeses en arrendaments financers d'adquisició d'actius subvencionables, inclòs, si s'escau, el valor de l'opció de compra, excepte el marge de l'arrendador, interessos de costos de refinançament, despeses generals o assegurances, pel període de vida útil de l'actiu i sense superar el cost de mercat o la part proporcional si el contracte finalitza abans.

2. El beneficiari de l'ajuda ha de ser sempre l'arrendatari, sense perjudici que l'arrendador pugui ser-ne el destinatari per minorar el preu de l'arrendament. Només són subvencionables els pagaments abonats per l'arrendatari a l'arrendador dins el període de subvencionabilitat de les despeses.

Article 6. *Despeses d'amortització de béns immobles o béns d'equip.*

Les bases reguladores de la subvenció poden establir la subvencionabilitat de les despeses d'amortització de béns immobles o béns d'equip que estiguin directament relacionades amb els objectius de l'operació, sempre que compleixin les condicions següents:

a) En l'adquisició dels béns immobles o béns d'equip no s'hagin utilitzat subvencions nacionals o comunitàries;

b) els costos d'amortització es calculin de conformitat amb les normes de comptabilitat generalment acceptades; i

c) el cost es refereixi exclusivament al període de subvencionabilitat de l'operació.

Article 7. *Contribucions en espècie.*

Les contribucions en espècie es poden subvencionar sempre que es compleixin les condicions de l'article 54 del Reglament (CE) núm. 1974/2006 de la Comissió, de 15 de desembre de 2006, i quan sigui procedent, les condicions regulades en els articles 8 i 9 d'aquest Reial decret.

Article 8. *Adquisició de terrenys i edificis.*

1. Són subvencionables, en els termes previstos en aquest article, les adquisicions de terrenys i edificis, quan hi hagi una relació directa entre la compra i els objectius de l'operació.

2. L'adquisició de terrenys és subvencionable sempre que es compleixin les condicions següents:

- a) No estiguin edificats, o ho estiguin amb construccions que hagin de ser demolides com a mitjà per al desenvolupament i l'execució de l'activitat subvencionable;
- b) L'import de la inversió aplicable a l'adquisició de terrenys, excepte en els casos esmentats a l'apartat 3, no ha de superar el 10 per cent de l'import total de les despeses subvencionables de l'operació;
- c) s'ha d'aportar un certificat d'un taxador independent degudament acreditat o un òrgan o organisme públic degudament autoritzat, en el qual s'acrediti que el preu de compra no excedeix el valor de mercat.

3. En operacions de protecció mediambiental, l'adquisició de terrenys és subvencionable si es compleixen les condicions següents:

- a) L'adquisició ha de ser objecte d'una autorització de l'autoritat de gestió.
- b) El terreny s'ha de destinar a l'ús previst durant el termini que s'especifiqui a l'autorització.
- c) El terreny no s'ha de destinar a activitats agràries, llevat de casos degudament justificats autoritzats per l'autoritat de gestió.
- d) L'adquisició l'ha de fer una Administració pública o un organisme públic que en depengui o, prèvia autorització de l'autoritat de gestió, una entitat sense ànim de lucre i finalitat mediambiental.

4. La compra d'edificis, incloent-hi, si s'escau, els terrenys sobre els quals s'assenten, és subvencionable sempre que es compleixin les condicions següents:

- a) L'import de la inversió aplicable a l'adquisició de l'edifici no ha de superar el percentatge que, en relació amb l'import total de les despeses subvencionables de l'operació, estableixin les bases reguladores de la subvenció;
- b) s'ha d'aportar un certificat d'un taxador independent degudament acreditat o un òrgan o organisme públic degudament autoritzat en el qual es confirmi que el preu de compra no excedeix el valor de mercat;
- c) els edificis no han d'haver rebut, en els deu últims anys, cap subvenció nacional o comunitària;
- d) els edificis quedin afectes a la destinació prevista durant un període no inferior a cinc anys;
- e) l'edifici no pot allotjar serveis administratius de caràcter públic.

Article 9. *Béns d'equip de segona mà.*

Els costos d'adquisició de béns d'equip de segona mà són subvencionables sempre que compleixin els requisits següents:

- a) Que el beneficiari tingui la consideració de pime d'acord amb les definicions que figuren a la Recomanació 2003/361/CE de la Comissió, de 6 de maig, sobre la definició de microempreses, petites i mitjanes empreses;

- b) que els béns reuneixin les característiques tècniques necessàries per a l'operació;
- c) que consti una declaració del venedor respecte a l'origen dels béns, i que aquests no han estat objecte de cap subvenció nacional o comunitària;
- d) que el preu no sigui superior al valor de mercat, ni al cost dels béns nous similars.

Article 10. *Despeses d'assessorament professional.*

Amb l'abast que es prevegi a les bases reguladores, són subvencionables les despeses d'assessorament legal, notaria, registre, assessorament tècnic, professional o financer, comptabilitat o auditoria, o altres de naturalesa similar, si estan directament lligades a l'operació i són necessàries per a la seva preparació o posada en pràctica o, en el cas de les despeses de comptabilitat o auditoria, si deriven d'exigències de l'autoritat de gestió.

Article 11. *Despeses de gestió, assistència tècnica i execució de les ajudes.*

En el marc de l'assistència tècnica de cada programa de desenvolupament rural, són subvencionables les despeses derivades d'activitats relatives a la preparació, gestió, seguiment, avaluació, informació, publicitat i control del programa. L'autoritat de gestió del programa Xarxa Rural Nacional, a més, pot autoritzar despeses diferents de les ocasionades per les activitats d'assistència, per al funcionament de l'estructura de la Xarxa Rural Nacional, gestió i millora del seu govern i la resta de les activitats que preveu.

2. Són subvencionables les despeses de gestió, execució, seguiment i control següents:

- a) Despeses lligades a la preparació, selecció, valoració i seguiment de l'ajuda i de les operacions.
- b) Despeses de reunions de comitès i subcomitès de seguiment de l'execució de l'ajuda. Aquesta despesa també pot incloure els costos lligats a la participació en els comitès d'experts i altres participants, inclosos els nacionals de països tercers, quan el president d'aquests comitès consideri que la seva presència és essencial per a la correcta execució de l'ajuda. Sense perjudici d'això, l'import màxim de les despeses de viatge, allotjament i manutenció, incloses en les activitats dels apartats anteriors, ha de ser el que prevegi la regulació de la comunitat autònoma corresponent, i resulti equivalent al que estableix per al grup 2 el Reial decret 462/2002, de 24 de maig, sobre indemnitzacions per raó del servei.
- c) Despeses d'auditoria i control «in situ» de les operacions.
- d) Els sous del personal, incloent-hi les cotitzacions socials, durant el temps de destinació o d'ocupació, que no pot sobrepassar la data límit establerta per a l'ajuda, fixada en la decisió per la qual s'aprovi aquesta. La realització d'aquestes tasques per funcionaris, altres empleats públics o altre personal, que han de ser destinats per a això mitjançant una decisió formal de l'autoritat competent, s'ha de justificar detalladament.

3. També són subvencionables com a despeses derivades de l'assistència tècnica, altres activitats diferents de les establertes al punt anterior, com ara estudis, seminaris, activitats d'informació, avaluació i adquisició i instal·lació de programes informàtics per a la gestió, el seguiment i l'avaluació. En aquest cas, no són subvencionables els salaris dels funcionaris o empleats utilitzats públics que executin aquestes accions.

4. Les despeses de les administracions públiques són subvencionables, al marge de l'assistència tècnica, si tenen relació amb l'execució d'una operació, amb la condició que no derivin de l'exercici de les competències de les autoritats públiques o de les tasques quotidianes de gestió, supervisió i control de les autoritats, i es refereixen a:

- a) Despeses de serveis professionals prestats per un servei públic per a l'execució d'una operació. Les despeses s'han de facturar a un beneficiari, sigui públic o privat, o s'han de certificar sobre la base de documents comptables de valor probatori equivalent

que permetin determinar els costos reals pagats pel servei públic afectat en relació amb l'operació.

b) Despeses d'execució de l'operació, inclosa la prestació de serveis, suportats per una autoritat pública que en sigui, a més, la beneficiària i executi una operació pel seu compte sense recórrer a experts exteriors o a altres empreses. La despesa ha de ser addicional, real i directament pagada en relació amb l'operació subvencionada i s'han de certificar sobre la base de documents que permetin determinar els costos reals pagats pel servei públic per executar aquesta operació.

Article 12. *Territorialitat de les despeses.*

1. Llevat dels projectes de cooperació, a què es refereix l'article 65 del Reglament (CE) núm. 1698/2005, del Consell, de 20 de setembre, les operacions subvencionables s'han d'efectuar en l'àmbit territorial cobert pel programa.

2. No obstant això, quan l'àmbit territorial al qual es destina l'ajuda es beneficiï totalment o parcialment d'una operació realitzada fora d'aquest, aquesta pot ser admesa per l'autoritat de gestió sempre que es compleixin les condicions assenyalades a continuació:

a) La despesa màxima de l'operació s'ha de determinar proporcionalment als beneficis derivats de l'operació que es preveu que redundin en aquest àmbit territorial, i s'ha de basar en l'avaluació d'un organisme independent de l'autoritat de gestió. Els beneficis es calculen atenent els objectius específics de l'ajuda i les seves previsibles repercussions. L'operació no pot ser subvencionada quan els beneficis siguin inferiors al 50 per cent.

b) Les despeses subvencionables de les operacions acceptades en aplicació d'aquesta excepció no poden sobrepassar el 10 per cent de la despesa pública total de l'eix, ni el 5 per cent de la despesa pública total del programa.

c) Aquestes operacions s'han d'indicar en els informes anuals i final d'execució de l'ajuda.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret té el caràcter de normativa bàsica i es dicta de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.13a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'1 de gener de 2010.

Madrid, 4 de desembre de 2009.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí,
ELENA ESPINOSA MANGANA